

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku Z. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 lutego 2006 r.,
kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego we W.
z dnia 1 grudnia 2004 r., sygn. akt III AUa .../03,

odrzuca kasację.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2004 r. Sąd Apelacyjny we W. Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację ubezpieczonego Z. R. od wyroku Sądu Okręgowego we W. Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 lipca 2003 r. oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 23 kwietnia 2002 r. odmawiającej mu przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy po dniu po dniu 31 lutego 2002 r.

W sprawie tej ustalono, że wnioskodawca Z. R., urodzony dnia 8 września 1958 r., z wykształcenia technik mechanik, zatrudniony kolejno jako kontroler

jakości, ślusarz montażowy, operator wiertarek, pobierał od dnia 1 marca 1998 r. do dnia 31 marca 2002 r. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, przy rozpoznaniu postępującego upośledzenia słuchu typu odbiorczego w uchu lewym, znacznego upośledzenia słuchu po prawej i zmian zwyrodnieniowych w odcinku Th kręgosłupa. W odpowiedzi na kolejny wniosek o rentę Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. wydał w dniu 23 kwietnia 2002 r. decyzję odmowną, jako że Lekarz Orzecznik ZUS-u w orzeczeniu z dnia 16 kwietnia 2002 r. stwierdził, że upośledzenie słuchu powstało przed podjęciem zatrudnienia a pozostałe schorzenia nie ograniczają zdolności wnioskodawcy do pracy. W toku postępowania sądowego wnioskodawca został przebadany przez biegłych sądowych: psychiatrę, laryngologa, pulmonologa, neurologa i chirurga - ortopedę. Biegli rozpoznali osobowość schizoidalną, niedosłuch znacznego stopnia graniczący z głuchotą ucha prawego od dzieciństwa, mierne zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z dyskopatią na wysokości G6 - G7 i L5 - S1 z niewielkim prawostronnym skrzywieniem w odcinku piersiowo-lędźwiowym bez objawów korzeniowych oraz zmiany pokrzywicze klatki piersiowej. Wszyscy biegli sądowi orzekli, że występujące schorzenia w ich aktualnym stopniu nasilenia nie ograniczają zdolności wnioskodawcy do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji Ponadto biegły sądowy pulmonolog nie stwierdził zmian chorobowych w układzie oddechowym a biegły sądowy laryngolog orzekł, że badanie audiometryczne słuchu wykazało prawidłowy słuch ucha lewego, brak również zaburzeń równowagi.

W tak ustalonych okolicznościach faktycznych Sąd Apelacyjny w pełni podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, zgodnie z którym wnioskodawca nie jest osobą niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm. zwanej dalej ustawą emerytalną), a tym samym nie ma podstaw do przyznania prawa do renty przewidzianej przez art. 57 tejże ustawy. Sąd Apelacyjny wykazał, że nowe prawo do renty powstanie po spełnieniu warunków z art. 57 cyt. ustawy. Jednym z tych warunków jest stwierdzenie niezdolności do pracy. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3

ustawy emerytalnej). Ocena zdolności wnioskodawcy do pracy dokonana przez Sąd pierwszej instancji oparta została na dowodzie z opinii biegłych sądowych, którzy wydali opinię po przeprowadzeniu wywiadu, zapoznaniu się z dokumentacją lekarską i wynikami badań dodatkowych oraz po przebadaniu wnioskodawcy. Opinie zostały logicznie i przekonująco uzasadnione, wykazując, że wnioskodawca jest osobą zdolną do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Sąd Apelacyjny zwrócił również uwagę na to, że o niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy emerytalnej nie decyduje samo występowanie schorzeń i konieczność kontynuowania leczenia. Występujące schorzenia muszą być tak zaawansowane i nasilone, aby naruszając sprawność organizmu w sposób istotny, powodowały co najmniej częściową utratę zdolności do pracy. Takiego stanu biegli nie stwierdzili.

W „skardze kasacyjnej” skarżący podniósł naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 57 i art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) poprzez błędna ich wykładnię polegającą na uznaniu, że wnioskodawca nie spełnia warunków do uznania go za osobę przynajmniej częściowo niezdolną do pracy oraz że nie utracił on zdolności do wykonywania pracy zgodnie z posiadanym poziomem kwalifikacji, chociaż orzeczenie o stopniu jego niepełnosprawności z dnia 18 grudnia 2000 r. świadczy, że warunki ustalone w przytoczonych przepisach zostały spełnione. Wnioskodawca wskazuje, że orzeczenie ustala wprawdzie lekki stopień niepełnosprawności, ale o charakterze trwałym, ponadto zawiera także wykaz zajęć „zabronionych mu, a zwłaszcza: ciężka praca fizyczna, praca na wysokościach, w ruchu pojazdów i maszyn oraz w hałasie”. Tymczasem ubezpieczony „jest z zawodu operatorem wiertarki i w takim charakterze pracował w przeszłości. Był również zatrudniony jako ślusarz montażowy. Są to prace ewidentnie mu zabronione.” Okoliczności te jednoznacznie świadczą o tym, że wnioskodawca spełnia wymogi art. 12 omawianej ustawy, ponieważ utracił zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Zdaniem skarżącego odmienny pogląd w tej sprawie jest konsekwencją błędnej wykładni treści przywołanego przepisu, niezgodnej z intencją ustawodawcy. Dalszym skutkiem takiej wykładni jest naruszenie art. 57 tejże ustawy. Kasacja zawiera wniosek o uchylenie i zmianę

zaskarżonego wyroku oraz przyznanie ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Najwyższy ustalił, co następuje:

Wniesiona „skarga kasacyjna” w imieniu ubezpieczonego Z. R. została skierowana przeciwko wyrokowi Sądu Apelacyjnego we W. z dnia 1 grudnia 2004 r., a zatem dotyczy wyroku Sądu drugiej instancji wydanego przed dniem 6 lutego 2005 r. i z tej przyczyny podlegała rozpoznaniu jako kasacja. Instytucja skargi kasacyjnej została wprowadzona - w miejsce kasacji - dopiero ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98). Zgodnie z art. 3 tej ustawy, sprawy wszczęte przed dniem jej wejścia w życie toczą się od tego dnia według przepisów tej ustawy, z tym że do złożenia i rozpoznania kasacji od orzeczenia wydanego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a także do odmowy przyjęcia jej do rozpoznania, stosuje się przepisy dotychczasowe (podkreślenie SN).

Do rozpoznania wniesionej kasacji nie miały zatem zastosowania powołane w „skardze kasacyjnej” przepisy zawarte w powołanych w „skardze kasacyjnej” art. 398 § 1, art. 398² § 1, art. 398³ § 1 lub art. 398⁴ k.p.c., ale art. 393³ § 1 k.p.c., który wymieniał konieczne wymagania konstrukcyjne, jakie powinna zawierać kasacja wniesiona od wyroku Sądu drugiej instancji wydanego po dniu 1 lipca 2000 r. i przed dniem 6 lipca 2005 r. Spośród tych wymagań konstrukcyjnych wniesiona kasacja nie przedstawia okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.). Autor kasacji nie wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (nie nazwał go - art. 393 § 1 pkt 1 k.p.c.) lub na potrzebę wykładni przepisów, które budziłyby poważne wątpliwości lub wywoływały rozbieżności w orzecznictwie (art. 393 § 1 pkt 2 k.p.c.), ani też, że zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo lub zachodzi nieważność postępowania (art. 393 § 2 k.p.c.). Tymczasem konieczne wymagania konstrukcyjne kasacji powinny być precyzyjnie przytoczone, albowiem należy to do istoty tego środka zaskarżenia, a Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do samodzielnego dokonywania konkretyzacji ani do ryzykowania domysłów co do wypełnienia wymagań kasacji, ponieważ to obciąża wyłącznie stronę skarżącą. Autor kasacji nie mógł zatem oczekiwać, że w

koniecznym przedstawieniu (nazwaniu) okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji wyřęczy go Sąd Najwyższy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSN 2002 nr 1, poz. 11). Utrwalone orzecznictwo dotyczące kasacji przyjmowało, że stwierdzone braki konstrukcyjne kasacji pozbawiają ją cech tego środka odwoławczego, w związku z czym podlega ona odrzuceniu bez wzywania do jej uzupełnienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1996 r., II UKN 12/96, OSNAPIUS 1997 nr 10, poz. 173). Na tle brzmienia art. 393 § 1 k.p.c. stanowisko to odnosiło przede wszystkim do braku przedstawienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji (art. 393³ § 1 pkt 3 w związku z art. 393 k.p.c.), co stanowiło nieusuwalną wadę kasacji, uniemożliwiającą merytoryczne rozpoznanie takiej namiastki (pozeru) skargi kasacyjnej. Nieprzedstawienie w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.) powoduje zatem odrzucenie kasacji bez wzywania do uzupełnienia tego braku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 51). Trafnie ujął tę myśl Sąd Najwyższy również w postanowieniu z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00 (OSNC 2001 nr 3, poz. 52), uznając, że odwołanie się skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, bez przedstawienia okoliczności wskazanych w art. 393 k.p.c., nie stanowi spełnienia obowiązku określonego w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.. Ponadto, jeżeli skarżący nie wskazał w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, to obowiązek ich przedstawienia (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.) nie jest spełniony, choćby dały się wywieść z uzasadnienia kasacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSN 2001 nr 10, poz. 156). Przedstawienie okoliczności uzasadniających przyjęcie kasacji do rozpoznania nie może przy tym polegać na powtórzeniu treści przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, lecz konieczne było wskazanie, jakie zagadnienie prawne występuje w sprawie, albo określenie, które przepisy prawa wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie (por. postanowienie z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151).

Mając powyższe na uwadze wniesioną kasację należało odrzucić jako niedopuszczalną na podstawie art. 393⁷ § 2 k.p.c.